

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1196/2024
28.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Здравка Ђукановића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Жељка Грбовића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду 18.К.бр. 523/19 од 22.11.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 234/24 од 18.06.2024. године, у седници већа одржаној дана 28.10.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЈУ СЕ као основани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Здравка Ђукановића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Жељка Грбовића, па се УКИДАЈУ правноснажне пресуде Вишег суда у Београду 18.К.бр. 523/19 од 22.11.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 234/24 од 18.06.2024. године и предмет враћа Вишем суду у Београду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду 18.К.бр. 523/19 од 22.11.2023. године оглашени су кривим окривљени АА и ББ да су у саизвршилаштву извршили кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика па су осуђени:

- окривљени АА на казну затвора у трајању од три месеца у коју му се урачунава време проведено на мери забране напуштања стана од 14.07.2018. до 15.10.2018. године, с тим да ће се изречена казна затвора извршити на тај начин што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује уз примену електронског надзора, а уколико једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, остатак изречене казне затвора издржаће у Заводу за извршење казне затвора; и

- окривљени ББ на казну затвора у трајању од шест месеци у коју се урачунава време проведено на мери забране напуштања стана од 14.07.2018. године до

15.10.2018. године с тим да ће се изречена казна изршити на тај начин што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује уз примену електронског надзора а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до 6 шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, остатак изречене казне затвора издржаће у Заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом према окривљенима изречена је мера безбедности одузимање предмета ближе одређених у изреци првостепене пресуде и обавезани су да сnose трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 234/24 од 18.06.2024. године одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног АА, адвоката Здравка Ђукановића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Жељка Грбовића и пресуда Вишег суда у Београду 18.К.бр. 523/19 од 22.11.2023. је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

-бранилац окривљеног АА, адвокат Здравко Ђукановић због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1) и 2) и члана 74. тачка 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да побијане пресуде преиначи тако да окривљеног АА ослободи од оптужбе за дело које му је стављено на терет;

-бранилац окривљеног ББ, адвокат Жељка Грбовић због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, члана 74. ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји, побијане пресуде преиначи и окривљеног ББ ослободи од оптужбе или укине побијане пресуде или само другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), и на седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те након оцене навода изнетих у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Здравка Ђукановића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Жељка Грбовића су основани.

Браниоци у поднетим захтевима за заштиту законитости наводе да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП јер се побијане пресуде заснивају на незаконитим доказима. Као незаконит доказ браниоци означавају записник о претресању стана и других просторија МУП РС, ПУ за град Београд, УКП, Четврто одељење од 13.07.2018. године и потврду о привремено одузетим предметима. Незаконитост ових доказа, по наводима

бранилаца, огледа се у чињеници да окривљени нису поучени о свом праву да претресу присуствује њихов бранилац-адвокат односно њихово изјашњење о томе није унето у записник, иако поука о правима на браниоца представља неопходну законску претпоставку за предузимање ове доказне радње.

По оцени Врховног суда изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених су основани.

Из списка предмета произилази да је претресање стана и других просторија обављено на основу наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Београду КПП. Пов.бр. 719/18 од 13.07.2018. године, која је сачињена сходно одредби члана 155. ЗКП и у истој је констатовано да ће се држалац стана поучити о праву да узме браниоца. Окривљени АА је исту наредбу примио лично дана 13.07.2018. године, а после предаје наредбе спроведена је доказна радња претресање стана и других просторија.

Одредбом члана 156. став 2. ЗКП прописано је да ће се држалац стана поучити да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању, а ако држалац захтева присуство адвоката, односно браниоца, да ће се почетак претресања одложити до његовог доласка, а најдуже за три часа.

Врховни суд налази да су основани наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених да је претресање стана и других просторија на адреси ... број ..., предузето без назначења у записнику да је окривљени, као држалац стана, пре почетка претресања поучен да има право да узме адвоката, односно браниоца, који може присуствовати претресању, а што су овлашћена службена лица полиције била дужна да учине у смислу члана 156. став 2. ЗКП. Осим тога, у записнику о претресању стана и других просторија није констатовано постојање законских разлога из члана 156. став 3. ЗКП због којих би се претресању могло приступити без претходне поуке о праву на браниоца односно адвоката (ако се претпостави оружани отпор или друга врста насиља, ако се очигледно припрема или је већ отпочело уништавање трагова кривичног дела или предмета важних за кривични поступак или уколико држалац стана или других просторија није доступан).

Дакле, по налажењу овога суда, иако одредба члана 156. став 2. ЗКП предвиђа само могућност, а не и обавезу, присуства браниоца током претресања, поука о праву на браниоца представља неопходну законску претпоставку за предузимање ове доказне радње. Стога, непоступање у складу са одредбом члана 156. став 2. ЗКП и изостанак поуке држаоца стана о праву на браниоца, односно адвоката, уз непостојање услова за примену одредбе члана 156. став 3. ЗКП, чини записник о претресању стана и других просторија незаконитим доказом по начину прибављања.

Поред наведеног, докази проистекли из незаконитог доказа такође се сматрају незаконитим, што би у конкретном случају значило да је и потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног који су пронађени приликом претресања, незаконита јер је прибављена на основу незаконито спроведене доказне радње претресања стана и других просторија.

Из наведених разлога, Врховни суд је усвојио као основане захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијане правноснажне пресуде и списе предмета вратио Вишем суду у Београду на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди. У поновном поступку суд ће отклонити повреду закона на коју је указано овом пресудом након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Врховни суд није разматрао остале повреде закона истакнуте у захтевима бранилаца окривљених, имајући у виду разлоге укидања побијаних пресуда.

Из наведених разлога Врховни суд је на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић